

بازی تاج و تخت - دیوید بنیاف - ۱۹۹۶

لرد بیلیش (آبدان کیلن)، در شمال یا جنوب نجتگ.

همه دشمن تواند، همه دوست تواند. هر بار اتفاقاتی که احتمالی و هم‌زمان رخ میده را در ذهنت مرور کن.

این طوری زندگی کن و هیچ چیز غافلگیرت نخواهد کرد.

هر چیزی که اتفاق میفته چیزی خواهد بود که تو قبلا آن را دیده‌ای.

دیالوگ روز

پنج‌ره شهر

آغاز مدرسه، آغاز تغییر

زهرا آزاد بهرام

آغاز سال تحصیلی جدید در شهرهای مختلف با رنگ‌بویی متفاوتی همراه است. مدیریت شهری در سال‌های متعدد گذشته همواره برای ایجاد ظرفیت‌های لازم در استقبال از ماه مهر خود را آماده می‌کند.

این آماده‌سازی در همکاری با آموزش و پرورش برای آماده‌سازی مدارس، مدیریت سرویس حمل‌ونقل عمومی و مناسب‌سازی فضای شهری، حتی آسفالت و رنگ‌آمیزی خیابان‌ها نمود پیدا می‌کند و در راستای پیشواز از سال جدید از طرف مدیریت شهری اقدام می‌شود.

اما به واقع سال تحصیلی که آغاز می‌شود، اتفاقات مهمی در شهر رخ می‌دهد که از مهم‌ترین بخش‌هایش این یادآوری است که ماه مهر، ماه دوستی، ماه مهربانی و ماه علم و دانش است. صدای تغییر را می‌توان در همه جا و در هر مسیری مشاهده کرد.

حضور دانش‌آموزان و دانشجویان به شهر رنگ‌بویی دیگری می‌دهد و این تنوع شهری، نوعی طراوت و نوعی مشارکت‌جویی را معنا می‌دهد.

به نظر می‌رسد همان‌طور که مدارس می‌توانند تدارک برای عرضه علم و دانش و آموزش را آغاز کنند، شهرها هم می‌توانند بستر آموزش خود را در فضای شهری ایجاد کنند و مدیریت شهری هم می‌تواند وارد عرصه تازه‌ای شود؛ این موضوع میسر نمی‌شود؛ مگر اینکه بهبود شرایط شهروندی برای تک‌تک شهروندان ضروری شود؛ بنابراین آمادگی آن باید فراهم شود که با پیام بهبود و پیشرفت، مسئله و مشکل مشارکت شهروندان برای حضور در فضای شهری حل شود و امکان اطلاع‌رسانی برای گروه‌های دانش‌آموزی و دانشجویی فراهم شود. باید که مدیریت شهری در راستای حضور مشارکت‌جویانه شهروندان به‌ویژه جوانان باشد. دانشجویان و دانش‌آموزان به شیوه‌های مختلف بتوانند در مدیریت و تغییر فضای شهری مشارکت داشته باشند. اطلاع‌رسانی و تبلیغات خیابانی می‌تواند قدمی در این راستا باشد.

ماه مهر، می‌تواند آغاز اطلاع‌رسانی شهری به نسل جوان باشد. تبیین مالکیت شهروندان بر شهر می‌تواند یکی از سیاست‌ها باشد و این ممکن نمی‌شود مگر اینکه چنین ایده و نظری در ذهن مدیران باشد و به آن باور داشته باشند. فارغ از آن، دانش‌آموزان نیز در این مسیر مشارکت داشته باشند و نظارت بر شهر را مورد توجه قرار دهند؛ از نظارت بر میلمان‌های شهری تا سیستم حمل‌ونقل شهری. این فرصتی برای آموزش همگانی است، نوعی نظارت و مراقبت و نظافت را دانش‌آموزان و دانشجویان می‌توانند مورد توجه قرار دهند. در این راستا مدیریت شهری می‌تواند یک سایت دانش‌آموزی را فعال کند تا جوانان و نوجوانان بتوانند پیشنهادهای و نظرات خود را در زمینه مدیریت شهری به مسئولان شهری برسانند و به مدیران و مسئولان ایده‌های مشارکت‌جویانه بیان کنند و با آنها از این طریق در ارتباط باشند.

توجه به برخی مسائل مانند سرویس‌های امن مدارس که مصوبه آن در شورای پنجم اجرایی شده است و حمل‌ونقل و نظارت بر آن به‌ویژه در ساعت‌های اولیه و ساعت‌های تعطیلی می‌توانند زمینه لازم را برای صاحبان اصلی شهر که همان شهروندان و به‌ویژه کودکان و جوانان هستند، فراهم کند.

از سسوی دیگر هم‌راه، بار دیگر مدیریت باید تغییرات را در قالب بازنگری و مرور برنامه‌ها اجرایی کند، در واقع هم‌راه آغاز زندگی همراه با همکاری و بازنگری بر شش‌ماه گذشته است. مدیران می‌توانند از این فرصت تنوع و طراوت برای مدیریت شهری و شهروندان استفاده کنند؛ چراکه سرزندگی با حضور شهروندان معنا می‌گیرد.

با آغاز مهر، شهر شاهد حضور جوانان تازه‌نفسی است که طراوت و شادابی و خلاقیت را به شهر تزریق می‌کنند. گاهی اوقات ایجاد فضای مناسب برای مکت بیشتر در درون شهر و فضاهای شهری می‌تواند برای بهبود و رنگ‌بویی تازه شهر باشد.

نشاط و شادابی دانش‌آموزی در جای‌جای فضاهای عمومی شهر تزریق می‌شود و اثرگذارترین محور برای فضای شهرها خواهد بود.

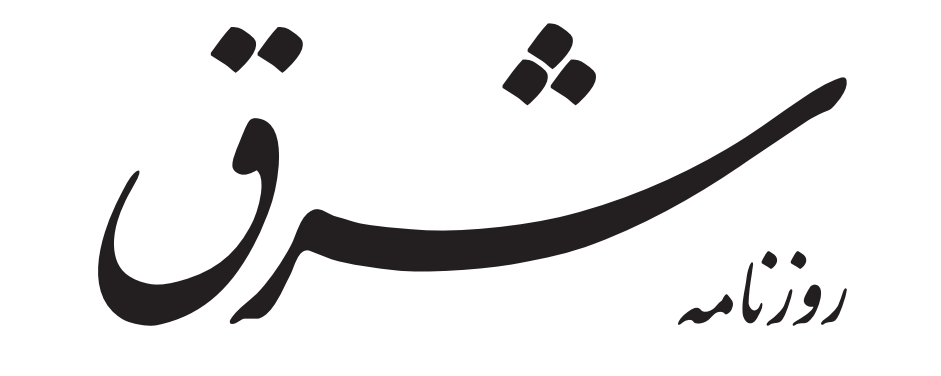
روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران
● صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان
نشانی: میدان فاطمی، خیابان بهرام مصیری، پلاک ۲۲
● تلفن: ۵۴ و ۸۸۹۳۶۲۷۰
● نامبر: ۸۸۹۲۵۴۶۷
● تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹
تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸
● توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز
تلفن: ۶۶۲۸۷۳۴۴
● چاپ: مصیم
تلفن: ۴۴۵۳۳۲۷۵

www.sharghdaily.ir

یکشنبه ۱۰ مهر ۱۴۰۱
● ۵ ربیع‌الاول ۱۴۴۴
● ۲۰اکتبر ۲۰۲۲
● سال بیستم
● شماره ۴۲۸۵
● ۱۲ صفحه

اذان ظهرتهران ۱۱:۵۴
● اذان مغرب ۱۸:۰۵

اذان صبح فردا ۴:۳۷
● طلوع آفتاب ۶:۰۱

دیالوگ روز

پنج‌ره شهر

لرد بیلیش (آبدان کیلن)، در شمال یا جنوب نجتگ.

همه دشمن تواند، همه دوست تواند. هر بار اتفاقاتی که احتمالی و هم‌زمان رخ میده را در ذهنت مرور کن.

این طوری زندگی کن و هیچ چیز غافلگیرت نخواهد کرد.

هر چیزی که اتفاق میفته چیزی خواهد بود که تو قبلا آن را دیده‌ای.

کار زنان بی‌ارزش و غیرضروری نیست

سیمین کاظمی

با اینکه نرخ‌های مشارکت اقتصادی زنان در ایران یکی از پایین‌ترین نرخ‌ها در میان کشورهای جهان است و میزان اشتغال زنان پایین‌تر از همه کشورهای جنوب خلیج فارس است، به جای تصمیم‌گیری در راستای بهبود وضعیت اشتغال زنان، تصمیماتی از جانب برخی مسئولان اتخاذ می‌شود که به بدترکردن وضعیت می‌انجامد.

اخیرا استاندارد فارس گفته می‌خواهد طرح مدیریت خانواده توسط بانوان را اجرا کنند که براساس آن زنان متاهل کارمند دولت ساعت ۱۲ ظهر تعطیل شوند. بیش‌فرض طرح مذکور، تقسیم کار جنسیتی است که زنان باید نقش و وظایف خانگی را اجرا کنند و مردان نقش نان‌آور و وظایف خارج از خانواده را بر عهده داشته باشند. بر این مبنای، خانواده نیازمند حضور زن است و نه مرد. زن حتی اگر از تقسیم کار جنسیتی عبور کرده باشد و شغلی به دست آورده باشد، لازم است وظایف خانگی شامل خدمت به شوهر و بچه و خدمات خانگی را در اولویت قرار دهد. در جوامع سنتی و پدرسالار پایبندی به این شکل از تقسیم‌کار که با طرد و محرومیت زنان از حوزه‌های اجتماعی و اقتصادی همراه است، شدیدتر است. در واقع زنان این الزام و فشار را متحمل می‌شوند که وظایف خانگی را پیش از ورود به هر ساحت دیگری از زندگی در اولویت قرار دهند و حتی گاه از حقوق اجتماعی‌شان برای رسیدگی به نقش‌های جنسیتی صرف‌نظر کنند. این فشارها و الزامات اجتماعی برای زنان شاغل‌منجر به تعارض کار-خانواده می‌شود و زنان مجبور می‌شوند برای مقابله با آن زمان بیشتری نسبت به مردان شاغل کار کنند و متحمل سختی بیشتری شوند.

با این‌ی وصف پیداکردن راهی برای حل این تعارض و دشواری ضروری به نظر می‌رسد، اما ارائه هر راه‌حل مستلزم درنظرگرفتن کژکارکردهای آن است که به بروز مشکلات دیگر نینجامد. تعطیلی زود هنگام محل کار زنان اگرچه ممکن است در وهله

مدرسه‌خوانی

سرویس مدارس در هاله‌ای از ابهام

حسین معافی

مدرس دانشگاه

افزایش نرخ کرایه سرویس مدارس یکی از چالش‌های مضاعف خانواده‌ها در شروع سال تحصیلی جدید است که با توجه به افزایش هزینه‌های زندگی و امور تحصیلی باید تصمیمی منطقی و اصولی برای آن گرفته شود. رانندگان و مسئولان شرکت‌های حمل‌ونقل سرویس مدارس قیمت‌های بالایی را برای سرویس‌دهی اعلام کرده‌اند که بیشتر خانواده‌ها از پرداخت آن عاجز هستند. اولیا و خانواده‌ها اظهار می‌کنند که درصد افزایش نرخ سرویس مدارس با افزایش حقوق و دستمزدها همخوانی ندارد و در برخی موارد درصد افزایش هزینه‌های سرویس مدارس به‌صدا تا ۳۰۰ درصد می‌رسد. البته هزینه سرویس مدارس در شهرهای بزرگ بیشتر خواهد بود. رانندگان بالابودن هزینه‌های نگهداری و قطعات خودرو را علت افزایش کرایه سرویس مدارس اعلام می‌کنند. هزینه یک ماه سرویس مدارس با شهریه یک سال تحصیلی در مدارس دولتی و هیئت امنایی برابر شده و این‌موضوع باعث نگرانی اولیا و خانواده‌ها شده است. مشکل از آنجا شروع شد که در دو ماه پایانی سال تحصیلی قبل در بعد از عید، رانندگان سرویس مدارس هزینه‌های بالایی را که معمولاً دو یا سه برابر نرخ مصوب بود، طلب کردند و چون خانواده‌ها مجبور بودند این هزینه‌ها را پرداخت کنند، بلاچار قیمت‌های بالا رسمیت پیدا کرد و اکنون در مهرماه نیز تمایل دارند با همان قیمت‌های بالا سرویس‌دهی را انجام دهند.

با توجه به مشکلات مطرحه، در برخی مدارس خود خانواده‌ها اقدام به تهیه سرویس کرده‌اند که این موضوع نیز می‌تواند تبعات و مشکلات دیگری را در آینده به همراه داشته باشد. وزارتخانه‌های آموزش و

● مراسم سنتی مذهبی قالیبویان مشهد اردهال کاشان در دومین جمعه مهرماه با حضور اهالی فین و اردهال برگزار شد. عکس: علی آذر/باشگاه خبرنگاران جوان

اول به‌عنوان یک راه‌حل آسان و مؤثر جلوه کند و مورد استقبال زنان متاهل کارمند دولت قرار بگیرد (چنان‌که کارزاری هم برای تصویب چنین تعطیلی به راه افتاده) اما مبتنی بر فرضیاتی است که حق اشتغال زنان را به خطر می‌اندازد و تبعاتی همچون طرد زنان از حوزه اشتغال را به دنبال خواهد داشت.

تعطیلی زنان در ساعت ۱۲ ظهر به معنی رسمیت‌دادن به تقسیم‌کار مبتنی بر جنسیت است که در هر حالت و شرایطی کار خانگی و مراقبتی را وظیفه زنان قلمداد می‌کند. تقسیم‌کار جنسیتی خود منشأ ستم جنسیتی بر زنان و عامل حذف و محرومیت زنان از مشارکت اجتماعی است و به‌خانه‌نشین‌شدن زنان منجر می‌شود. در نگاه برابری‌خواهانه و منصفانه، تقسیم‌کار مبتنی بر جنسیت غیرقابل قبول است و تلاش می‌شود که کار خانگی به‌طور مشارکتی و توسط هم‌مردان و هم‌زنان انجام شود.

برای تحقق چنین هدفی لازم است زمینه‌های اجتماعی و فرهنگی آن فراهم شود. اما تعطیلی زود هنگام زنان دقیقاً بر تقسیم‌کار جنسیتی مُهر تایید می‌گذارد.

تعطیلی زود هنگام در ساعت ۱۲، نوعی بی‌ارزش‌تلقی‌کردن کار زنان و غیرضروری‌شمردن اشتغال آنان است. به این معنی است که اشتغال برای زنان لازم نیست و آنچه برای یک زن در هر موقعیت شغلی، ارجحیت دارد رسیدگی به امور خانه و خانواده است. چنین رویکردی موجب کاستن انگیزه زنان برای اشتغال و خانه‌نشین‌شدن آنها می‌شود. از طرف دیگر بی‌اهمیت‌کردن و بی‌ارزش‌کردن کار زنان موجب می‌شود زنان به علت حضور کمتر و کار کمتر، نیروی کار غیرمؤثر به حساب بیایند و از استخدام آنها اجتناب شود.

چنین راهکاری که به نام مدیریت خانواده طراحی شده است، تمام بار توجه به خانواده را به دوش زن می‌گذارد و مرد را از وظایف خانگی معاف می‌کند. در واقع مدیریت دولتی خانواده، زن را برای وظایف خانگی در تنگنا قرار می‌دهد و خدمت به مرد را در ردیف خدمت به دولت قرار می‌دهد. زن، دو کارفرمای همدست دارد، دولت به عنوان کارفرمای بزرگ‌تر، به نفع کارفرمای کوچک‌تر از قسمتی از خدمات زن صرف‌نظر می‌کند و در عوض او را به خدمت بیشتر به مرد سوق می‌دهد. این نگاه جنسیت‌زده برای کاستن از مشکلات زنان طراحی نشده است بلکه برای تداوم نظمی مردمحور ارائه شده که بر استثمار و تحقیر زنان در کار خانگی استوار است.

روزها

سالمندان، هر روز فقیرتر

ایستاً؛ هرساله در تاریخ یک اکتبر «روز جهانی سالمندان» گرامی داشته می‌شود. این روز از طرف مجمع عمومی سازمان ملل متحد و با هدف ارج‌نهادن به مشارکت سالمندان در جامعه و بررسی مشکلات پیش‌روی آنها تعیین شده است. سالمندان از طریق انجام کارهای داوطلبانه، انتقال تجربیات و دانش و کمک به خانواده‌های خود در مسئولیت‌های مختلف، کمک‌های درخورتوجهی به جامعه می‌کنند. مجمع عمومی سازمان ملل متحد در ۱۴ دسامبر سال ۱۹۹۰ میلادی قطع‌نامه‌ای را تصویب کرد که به موجب آن، روز اول اکتبر به‌عنوان روز جهانی سالمندان تعیین شد. همچنین مجمع عمومی سازمان ملل متحد در سال ۱۹۹۱ میلادی نیز اصول این سازمان برای سالمندان را تصویب کرد. این روز جهانی به منظور رسیدگی و درک فرصت‌ها و چالش‌های پیش‌روی سالمندان در قرن بیست‌ویکم و ایجاد یک جامعه برای همه سنین، گرامی داشته می‌شود. شعار امسال روز جهانی سالمندان تحت عنوان «باب‌آوری سالمندان در دنیای در حال‌تغییر» تعیین شده است. تقویت جایگاه سالمندان در همه ابعاد توسعه از جمله ارتقای مشارکت فعال آنان در حیات اجتماعی، اقتصادی و سیاسی یکی از روش‌های تضمین فراگیری آنان و کاهش نابرابری‌های اجتماعی است؛ اما درباره شرایط سالمندان در ایران واقعیتی تلخ وجود دارد که ۷۰ درصد

پیشخوان

تاریخ حزب توده در خاطرات سیاسی

شماره هفدهم فصلنامه «خاطرات سیاسی» با تیترب «شاهراه یا کژراهه» به بازخوانی کارنامه حزب توده ایران پرداخته است.

این فصلنامه که با سردبیری «حسن اکبری‌بیرق» منتشر می‌شود، این بار به کارنامه حزب توده در ایران از طلوع تا افول پرداخته و موضوعاتی همچون غوغای امتیاز نفت شمال، سازمان جوانان حزب توده و جذب روشنفکران و بررسی موانع تحزب و نقش حزب توده در تاریخ کنشگری سیاسی در ایران معاصر را مورد ارزیابی قرار داده و سعی کرده در مقاله‌ای به تحلیل این پریش پیش‌دازد که توده‌ای‌ها در ایران چه کردند؟ کارنامه شاعران و نویسندگان و کتاب‌شناسی حزب توده از دیگر بخش‌های این نشریه

● مراسم سنتی مذهبی قالیبویان مشهد اردهال کاشان در دومین جمعه مهرماه با حضور اهالی فین و اردهال برگزار شد. عکس: علی آذر/باشگاه خبرنگاران جوان

اشتغال زنان در ایران تقریباً بدترین وضعیت را در میان کشورهای جهان دارد. نرخ مشارکت اقتصادی در سال گذشته میلادی (۲۰۲۱) تقریباً ۱۴ درصد بوده و قاطبه زنان ایرانی از نظر اقتصادی غیرفعال هستند. با وجود چنین وضعیتی، برخی مسئولان با سیاست جنسیت‌زده نه‌تنها درصدد بهبود اوضاع اشتغال زنان نیستند که با برخی تصمیمات همین اندک حضور زنان در حوزه اشتغال را با تهدید مواجه می‌کنند. آنها بر تمرکز بر زنان متاهل کارمند که کسر کوچکی از زنان شاغل را تشکیل می‌دهند بیشتر از آنکه به حل مشکلات زنان شاغل توجه داشته باشند با رویکردی ایدئولوژیک می‌کوشند زنان را هرچه بیشتر به محیط خانه محدود کنند. قانون موسوم به جوانی جمعیت بهانه‌ای به دست برخی تصمیم‌گیران و مدیران داده است که با بزرگ‌نمایی تضاد اشتغال-فرزندآوری، عدم تمایل عمومی به فرزندآوری را به اشتغال زنان نسبت دهند و بکوشند زمینه را برای خانه‌نشین‌شدن هرچه‌بیشتر زنان فراهم کنند. این در حالی است که کاهش تمایل به فرزندآوری و کاهش جمعیت ارتباطی با اشتغال زنان ندارد. در ایران زنان شاغل در تمام سنین فقط حدود چهار میلیون نفر هستند و مطالعات هم نشان می‌دهد که بین زنان شاغل و بی‌کار از نظر تمایل به فرزندآوری تفاوت معنی‌داری وجود ندارد.

بدیهی است که زنان شاغل به حمایت نیاز دارند تا بتوانند در حیات اجتماعی و اقتصادی جامعه مشارکت کنند، اما چنین حمایتی نیاز به تغییر مفروضات جنسیت‌زده و درنظرگرفتن واقعیت‌های اجتماعی دارد. آنچه به حل مشکل زنان شاغل کمک می‌کند، زدودن این فرض جنسیتی از اذهان است که کار خانگی را وظیفه زنان می‌شمارد. در این راه باید به مردان آموزش داد که آنها هم به همان اندازه زنان موظف و مسئول انجام وظایف خانگی هستند و لازم است به اندازه زنان در این مشارکت کنند. حمایت از مادران شاغل با تأسیس مهد کودک رایگان یا ارزان در محیط کار می‌تواند کمک‌کننده باشد که برای نگهداری از فرزندانشان نگرانی نداشته باشند. رفع تبعیض‌های جنسیتی در استخدام و دستمزد برابر در مقابل کار مساوی که در قانون کار به آن اشاره شده از دیگر مواردی است که باید برای بهبود اشتغال زنان مدنظر قرار گیرد. واقعیت این است که چنین حمایتی نیاز به تغییر دیدگاه و صرف هزینه دارد که از نظر مسئولان فعلی شاید قابل قبول نباشد.

سالمندان بیمه تکمیلی ندارند، ۵۵ درصد سالمندان «مستمری» دریافت نمی‌کنند و «فقر» در جامعه سالمندی دو برابر سایر رده‌های سنی است و تعداد زنان سالمند تنها، چهار برابر مردان سالمند تنهاست.

رئیس انجمن سالمندشناسی با بیان اینکه نگرانی ما در حوزه سالمندی بحث افزایش و رشد جمعیت سالمندی است که در دنیا منحصربه‌فرد است، گفت: «نگران هستیم که در سال ۱۴۱۰ با بعد بحث چالش سالمندی در کشور تبدیل به بحران شود».

احمد دلبری در همایش سالمندی گفت: «به تناسب افزایش امید زندگی، انتظار داریم کیفیت زندگی این افراد هم افزایش یابد که باید در این حوزه عزم ملی و بسیج عمومی اتفاق بیفتد که آنچه را شایسته سالمندان و سالمندی است، انجام دهیم. نگرانی ما در حوزه سالمندی بحث افزایش رشد جمعیت سالمندی است که در دنیا منحصربه‌فرد است. در سال ۱۴۱۰ به بعد بحث چالش سالمندی در کشور تبدیل به بحران می‌شود. ۱۸ سال طول کشید تا سند ملی سالمندی نوشته شد. این سند نیاز به تقسیم‌کار ملی و برنامه اقدام دارد. نیاز به قانون حمایت از سالمندان داریم که مجلس باید توجه خاصی به این موضوع داشته باشد. متأسفانه میزان فقر در جامعه سالمندی دو برابر رده‌های دیگر سنی است.»

است. همچنین در این فصلنامه در یک مقاله به تحلیل دغدغه برخی از سیاست‌مداران ایران درباره لزوم شکل‌گیری گفت‌وگوی ملی پرداخته و آن را طرحی شتابزده از یک دغدغه

فرهنگی – تاریخی در ایران دانسته است. در بخشی از سرمقاله با عنوان «عقلانیت حلقه گمشده مدیریت» به شرایط توسعه در ایران نیز اشاره شده است. این فصلنامه که عنوان شده نشریه‌ای است تحلیلی، آموزشی و اطلاع‌رسانی همچنین در مقالاتی به یاد و خاطره برخی از شخصیت‌های فرهنگی و سیاسی نظیر احمد ساعی و گورباچف پرداخته است.

این نشریه در ۴۲۲ صفحه با قیمت صد هزار تومان منتشر شده است.

